

Sygn. akt VU 385/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 kwietnia 2016 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Beata Łapińska

Protokolant stażysta Bożena Sobczyk

po rozpoznaniu w dniu 20 kwietnia 2016 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku K. A.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

na skutek odwołania K. A.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 26 marca 2015 r. sygn. (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje K. A. prawo do emerytury poczynając od dnia 24 listopada 2014 roku.

Sygn. akt V U 385/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 26 marca 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił wnioskodawcy K. A. prawa do emerytury. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że wnioskodawca nie udowodnił wymaganych 15 lat pracy w warunkach szczególnych. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. nie zaliczył ubezpieczonemu do pracy w warunkach szczególnych lub szczególnym charakterze okresu zatrudnienia:

- od dnia 1 września 1969 r. do dnia 30 czerwca 1972 r. – z uwagi na zatrudnienie wnioskodawcy w tym czasie w charakterze ucznia;
- od dnia 8 stycznia 1980 r. do 8 czerwca 1989 r. – na stanowisku malarza konstrukcji stalowych w zakładzie (...) z siedzibą w R.;
- od dnia 18 listopada 1989 r. do dnia 30 października 1990 r. – na stanowisku hutnika w (...)
- od dnia 19 marca 1992 r. do dnia 13 marca 1993 r. – na stanowisku hutnik w (...) E. K., T. O. w M.;
- od dnia 1 października 1994 r. do dnia 31 grudnia 1998 r. - na stanowisku hutnika szkła w (...) (obecnie (...) sp. z o.o. z siedzibą w W.).

Organ rentowy podkreślił, że z dostarczone przez wnioskodawcę dokumenty nie potwierdzają zatrudnienia na stanowiskach wymienionych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. W związku ze złożeniem

przez wnioskodawcę odwołania od decyzji ZUS z dnia 12 stycznia 2015 r. organ rentowy przedmiotową decyzją zaliczył do pracy w szczególnych warunkach okres służby wojskowej od dnia 1 stycznia 1975 r. do dnia 21 października 1975 r.

Odwołaniem z dnia 13 kwietnia 2015 r. wnioskodawca wniósł o zmianę przedmiotowej decyzji lub jej uchylenie i przyznanie mu prawa do emerytury zgodnie ze złożonym wnioskiem. Powyższej decyzji K. A. zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego w tym ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzenia z dnia 7 lutego 2008 r., polegające na nieprawidłowym zaliczeniu okresów pracy w warunkach szczególnych, co skutkowało odmową przyznania emerytury.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. wniósł o oddalenie odwołania, podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko.

Sąd Okręgowy ustalił co następuje:

K. A., urodzony w dniu (...), złożył w dniu 24 listopada 2014 r. wniosek o przyznanie mu prawa do emerytury. Wnioskodawca nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego.

(dowód: wniosek o emeryturę k. 1 – 4v akt o emeryturę)

Na dzień 1 stycznia 1999 r. wnioskodawca udowodnił staż pracy wynoszący 25 lat, 6 miesięcy i 13 dni, w tym 25 lat, 5 miesięcy i 9 dni okresów składkowych i 1 miesiąc i 4 dni okresów nieskładkowych. Niekwestionowany przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych okres zatrudnienia K. A. w szczególnych warunkach wynosi łącznie 7 lat, 3 miesiące i 29 dni. Jest to okres od dnia 1 sierpnia 1972 r. do dnia 29 listopada 1979 r., w tym okres służby wojskowej od dnia 1 stycznia 1975 r. do dnia 21 października 1975 r.

Organ rentowy nie zaliczył wnioskodawcy do pracy w warunkach szczególnych okresów:

- od dnia 8 stycznia 1980 r. do dnia 8 czerwca 1989 r. w (...) w R. na stanowisku malarza konstrukcji stalowych,
- od dnia 18 listopada 1989 r. do dnia 30 października 1990 r. w (...) na stanowisku hutnika szkła,
- od dnia 19 marca 1992 r. do dnia 13 marca 1993 r. w (...) E. K., T. O. w M. na stanowisku hutnika szkła,
- od dnia 1 października 1994 r. do dnia 21 grudnia 1998 r. w (...)
sp. z o.o. z siedzibą w W. (następca prawny (...)) na stanowisku hutnika szkła.

(dowód: decyzja ZUS z dnia 26 marca 2015 roku k. 97-97v akt o emeryturę, odpowiedź na odwołanie - k. 3-4)

Wnioskodawca ukończył w dniu 24 czerwca 1972 r. (...) Szkołę Zawodową (...) w R. w zawodzie produkcja szkła i wyrobów szklanych.

(dowód: duplikat świadectwa ukończenia zasadniczej szkoły zawodowej - k. 9 akt o emeryturę)

Wnioskodawca w okresie od dnia 1 września 1969 r. do dnia 29 listopada 1979 r. był zatrudniony w (...) (w likwidacji) w R. na stanowisku hutnika-formowacza wyrobów szklanych ręcznie. Od dnia 1 września 1969 r. do dnia 30 czerwca 1972 r. ubezpieczony równolegle pobierał również naukę zawodu w zasadniczej szkole zawodowej. W okresie od 18 października 1973 r. do dnia 21 października 1975 r. K. A. odbywał zasadniczą służbę wojskową. W trakcie jego zatrudnienia stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace wymienione w wykazie A Dział XIII poz. 3 pkt. 3 wykazu stanowiącego załącznik nr 1 do Zarządzenia Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego nr 7 z dnia 7 lipca 1987 r. w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego, tj. hutnika-formowacza wyrobów szklanych ręcznie.

(okoliczność bezsporna)

Od dnia 8 stycznia 1980 roku do dnia 8 czerwca 1989 roku K. A. był zatrudniony w Wytwórni (...) w R.. Działalność przedsiębiorstwa opierała się na produkcji mostów i osprzętu do mostów. W spornym okresie wnioskodawca pracował w charakterze malarza konstrukcji stalowych w pełnym wymiarze czasu pracy początkowo na oddziale W3, który następnie został przekształcony w (...). Oddział (...) był to oddział malarski, śrutowania i piaskowania. Do obowiązków wnioskodawcy przez cały okres zatrudnienia należało malowanie mostów, filarów mostowych, suwnic i konstrukcji (...). Była to praca na wysokości, około 5-10 metrów nad ziemią. Prace malarskie wykonywane były na podestach, rusztowaniach lub dźwigach. Do malowania używane były toksyczne farby. Od dnia 1 kwietnia 1985 r. wnioskodawca pełnił funkcję brygadzysty.

(dowód: zaświadczenie z dnia 23 maja 2014 r. - k. 13 akt o emeryturę, umowa o pracę z dnia 7 stycznia 1980 r. - k. 72 akt o emeryturę, zeznania wnioskodawcy protokół z rozprawy z dnia 17 grudnia 2015 r. od minuty 2:00 do minuty 6:51 - k. 8-8v oraz z dnia 20 kwietnia 2016 r. od minuty 13:42 do 15:02 - k. 13v, zeznania świadka K. P. protokół z rozprawy z dnia 20 kwietnia 2016 r. od minuty 2:54 do minuty 7:41 - k. 13v, zeznania świadka K. S. protokół z rozprawy z dnia 20 kwietnia 2016 r. od minuty 7:41 do minuty 13:03 - k. 13v, angaże – k. 73-77, k. 79-81 oraz k. 87-91 akt o emeryturę, angaż z dnia 1 kwietnia 1985 r. – k. 78 akt o emeryturę)

W okresie od dnia 18 listopada 1989 r. do dnia 30 października 1990 r. wnioskodawca był zatrudniony w Zakładzie Produkcji (...) na stanowisku hutnika szła i wyrobów szkolonych. Na tym samym stanowisku ubezpieczony pracował również w (...) E. K., T. O. w M. w okresie od dnia 1 marca 1992 r. do dnia 31 marca 1993 r. oraz w (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. (następca prawny (...)) w okresie od dnia 1 października 1994 r. do dnia 31 grudnia 1998 r. Do jego obowiązków należało „dmuchanie” szklanek, kieliszków i dzbanków.

(dowód: potwierdzenie okresu ubezpieczenia z dnia 1 lipca 2014 r. – k. 20 akt o emeryturę, listy płac za okres od marca 1992 r. do marca 1993 r. – k. 23-25 akt o emeryturę, poświadczenie okresu ubezpieczenia z dnia 25 czerwca 2014 r. – k. 26 akt o emeryturę)

Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zważył, co następuje:

Odwołanie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2015 r. poz. 748 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 roku, będącym pracownikiem o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1 (tj. poniżej 65 lat dla mężczyzn).

Stosownie do treści art. 184 ust. 1 wskazanej wyżej ustawy ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 roku przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. w dniu 1 stycznia 1999 roku) osiągnęli:

1. okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
2. okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa (ust. 2).

W świetle powyższych regulacji żądanie wnioskodawcy należało zatem rozpoznać w aspekcie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8 poz. 43 z późn. zm.), zwanego dalej

rozporządzeniem. Z treści § 4 tego rozporządzenia wynika, iż pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach wymienione w Wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W myśl § 3 przywołanego wyżej rozporządzenia wymagany okres zatrudnienia uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczalnymi do okresów zatrudnienia. Natomiast pracą w warunkach szczególnych jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do rozporządzenia (§ 1 i § 2 rozporządzenia).

Warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy jest spełniony tylko wówczas, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku pracy nie wykonuje czynności pracowniczych nie związanych z tym stanowiskiem pracy, ale stale wykonuje prace o jakich mowa w rozporządzeniu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 2000 roku w sprawie o sygn. akt II UKN 39/00, OSNAP 2002/11/272).

Okresy pracy w warunkach szczególnych, stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy. Z treści tego przepisu nie wynika aby stwierdzenie zakładu pracy w przedmiocie wykonywania przez pracownika pracy w szczególnych warunkach miało charakter wiążący i nie podlegało kontroli organów przyznających świadczenia uzależnione od wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Świadectwo wykonywania pracy w tym charakterze nie jest bowiem dokumentem urzędowym w rozumieniu art. 244 § 1 i 2 k.p.c., a tylko dokumenty wystawione przez te organy stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Natomiast omawiane świadectwo traktuje się w postępowaniu sądowym jako dokument prywatny w rozumieniu art. 245 k.p.c., który stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Dokument taki podlega kontroli zarówno co do prawdziwości wskazanych w nim faktów, jak i co do prawidłowości wskazanej podstawy prawnej. Sąd, a także organ rentowy, są zatem uprawnione do weryfikacji danych zawartych w świadectwie wykonywania prac w warunkach szczególnych, wystawionym przez pracodawcę. Jeżeli świadectwo to zawiera dane, które nie są zgodne z prawdą, nie mogą na jego podstawie dokonać ustaleń, od których uzależnione jest prawo do świadczeń emerytalnych. To samo dotyczy ujawnienia okoliczności, że wskazane w zaświadczeniu pracodawcy stanowisko pracy wykonywanej w szczególnych warunkach nie figuruje w wykazie powołanym w tym zaświadczeniu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 listopada 2004 r., I UK 15/04, OSNP 2005/11/161).

Spór pomiędzy stronami niniejszego postępowania ograniczał się do faktu, czy wnioskodawca ma 15 letni okres zatrudnienia w szczególnych warunkach. Sąd Okręgowy zważył, że spełnienie pozostałych przesłanek nie było przedmiotem sporu, a jednocześnie nie budziło żadnych wątpliwości, gdyż K. A. ma wymagany okres zatrudnienia, to jest 25 lat, a w dniu (...) 2014 r. ukończył 60 lat i nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

Organ rentowy uznał w zaskarżonej decyzji, że K. A. nie spełnia przesłanki zatrudnienia w warunkach szczególnych przez okres co najmniej 15 lat. Wnioskodawca twierdził zaś, że legitymuje się wymaganym okresem pracy w warunkach szczególnych, albowiem będąc zatrudnionym w (...) w R. w okresie od dnia 8 stycznia 1980 r. do dnia 8 czerwca 1989 r. wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu prace w szczególnych warunkach odpowiadające stanowisku malarza konstrukcji metalowych. Wskazał nadto, iż organ rentowy winien zaliczyć do tego stażu pracy również okresy zatrudnienia w charakterze hutnika szkła i wyrobów szklanych od dnia 18 listopada 1989 r. do dnia 30 października 1990 r. w Zakładach Produkcji (...), od dnia 1 marca 1992 r. do dnia 31 marca 1993 r. w (...) E. K., T. O. w M. oraz od dnia 1 października 1994 r. do dnia 31 grudnia 1998 r. w (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. (następca prawny (...)).

Należy podkreślić, że skoro wnioskodawca nie dysponował świadectwem pracy w szczególnych warunkach za sporny okres, to zatem na nim spoczywał ciężar wykazania, że taką pracę wykonywał.

Dokonując ustaleń w zakresie rodzaju prac wykonywanych przez K. A. w spornych okresach Sąd Okręgowy oparł się na dokumentach zawartych w aktach sprawy oraz zeznaniach świadków i samego wnioskodawcy. W ocenie Sądu Okręgowego zarówno zeznania świadków, jak i zeznania wnioskodawcy zasługują na wiarę, gdyż są spójne, logiczne i korespondują z pozostałymi dowodami zebranymi w sprawie. Podkreślić przy tym należy, iż organ rentowy nie przedstawił w toku postępowania żadnych dowodów, które pozwoliłyby na podważenie wiarygodności wskazanych wyżej dowodów.

W świetle przedstawionej argumentacji oraz na gruncie przywołanych przepisów Sąd Okręgowy zważył, że w przedmiotowej sprawie nie było przeszkód, aby zaliczyć wnioskodawcy okresy zatrudnienia w (...) w R. od dnia 8 stycznia 1980 r. do dnia 8 czerwca 1989 r. do stażu pracy w warunkach szczególnych. Wnioskodawca w tym okresie wykonywał bowiem pracę określoną w Dziale V poz. 6 pkt 1 zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych z dnia 1 sierpnia 1983 r. w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz do wzrostu emerytury i renty (Dz. U. MB z dnia 6 grudnia 1983 r.), tj. w charakterze malarza konstrukcji metalowych i urządzeń przemysłowych. Nie budziło żadnych wątpliwości, iż wnioskodawca wykonywał prace malarskie konstrukcji stalowych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Do jego obowiązków należała bowiem praca malarska mostów, filarów mostowych oraz suwnic. Prace te wykonywane były na wysokości ok. 5-10 metrów nad ziemią.

Wobec powyższego przy zaliczeniu K. A. do pracy w warunkach szczególnych wyżej wymienionego spornego okresu zatrudnienia w (...) w R. na stanowisku malarza konstrukcji stalowych, jego staż pracy w takich warunkach wynosi łącznie ponad 15 lat.

Tym samym wnioskodawca spełnia wszystkie wymagane prawem warunki do uzyskania prawa do emerytury w myśl art. 32 ust. 1 w zw. z art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Marginalnie podkreślić należy, iż w ocenie Sądu, do stażu pracy w warunkach szczególnych wnioskodawcy należałby również uznać pracę w charakterze hutnika szkła i wyrobów szklanych w spornych okresach, tj. od dnia 18 listopada 1989 r. do dnia 30 października 1990 r. w Zakładach Produkcji (...), od dnia 1 marca 1992 r. do dnia 31 marca 1993 r. w (...). E. K., T. O. w M. oraz od dnia 1 października 1994 r. do dnia 31 grudnia 1998 r. w (...) sp. z o.o. z siedzibą w W. (następca prawny (...)). Stanowisko to bowiem jest wymienione w Dziale XIII poz. 3 pkt. 2 Zarządzenia nr 3 Ministra Hutnictwa i Przemysłu Maszynowego z dnia 30 marca 1985 r. w sprawie stanowisk pracy, w których wykonywane są prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu hutnictwa i przemysłu maszynowego. Udowodnienie jednak przez wnioskodawcę pierwszego spornego okresu dawało już wymagane 15 lat pracy w warunkach szczególnych, w związku z powyższym bezprzedmiotowym było badanie dalszych okresów.

Z tych też względów, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.